

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

**ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΕ ΤΙΤΛΟ:**

**«Νέο Πλαίσιο για την Ευζωία των Ζώων Συντροφιάς
Πρόγραμμα ΑΡΓΟΣ»**

Εισηγητές

Καραγιάννης Ιωάννης, Γενικός Διευθυντής ΚΕΔΕ

Αλεξίου Ντορέττα, Δικηγόρος ΚΕΔΕ

Μάιος, 2021

Άρθρο 1 Σκοποί

Άρθρο 2 Ορισμοί

Παρ. 1: «Ζώο»

Παρ. 2: «Ευζωία»

Παρ. 3: «Ζώο Συντροφιάς»

Παρ. 4: «Μικρό Ζώο συντροφιάς»

Παρ. 5: «Σκύλος Βοήθειας»

Παρ. 6: «Σκύλος Εργασίας»

Παρ. 7: «Ζώο Θεραπείας»

Παρ. 8: «Δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς»

Παρ. 9: «Αδέσποτο ζώο συντροφιάς»

Παρ. 10: «Ιδιοκτήτης ζώου συντροφιάς»

Παρ. 11: «Προσωρινός ιδιοκτήτης»: Το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο που αναφέρεται στο οικείο πεδίο σήμανσης του ΕΜΖΣ για τα αδέσποτα ζώα. Σε περίπτωση νομικού προσώπου ορίζεται συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την ευζωία του ζώου.

Προσωρινός ιδιοκτήτης μπορεί να είναι δήμος ή φιλοζωικό σωματείο ή φιλοζωική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχει εγγραφεί στο Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων της παρ. 23 και διαθέτει αδειοδοτημένο καταφύγιο ή το φυσικό πρόσωπο που διαθέτει αδειοδοτημένο καταφύγιο αδέσποτων ζώων.

Παρ. 12: «Ανάδοχος»: το φυσικό πρόσωπο που φιλοξενεί προσωρινά ένα αδέσποτο ζώο συντροφιάς έως ότου αυτό υιοθετηθεί και μεριμνά για την ευζωία του, τη συντήρηση και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψή του. Ο ανάδοχος μπορεί να επιλέγεται από τον δήμο ή τα φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εγγράφονται στα σχετικά μητρώα της παρ. 23, καθώς και από φυσικά πρόσωπα που διαθέτουν αδειοδοτημένο καταφύγιο αδέσποτων ζώων.

Μεταξύ του αναδόχου και του δήμου ή του φιλοζωικού σωματείου ή της φιλοζωικής οργάνωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή του φυσικού προσώπου που διαθέτει αδειοδοτημένο καταφύγιο αδέσποτων ζώων υπογράφεται σύμβαση αναδοχής.

Ο ανάδοχος για όσο χρονικό διάστημα φιλοξενεί το ζώο είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για την τήρηση των κανόνων ευζωίας του και ευθύνεται για οποιαδήποτε βλάβη και ζημία προκάλεσε το ζώο σύμφωνα με το άρθρο 924 του Αστικού Κώδικα.

Παρ. 13: «Επικίνδυνο Ζώο» το ζώο συντροφιάς που εκδηλώνει επανειλημμένα απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα προς τον άνθρωπο ή τα άλλα ζώα χωρίς να απειληθεί, καθώς και το ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και, σύμφωνα με γνωμάτευση κτηνιάτρου, δεν θεραπεύεται.

Σημείωση:

Στην παρ.13, του άρθρου 2, αναφέρεται ότι «Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο που εκδηλώνει επανειλημμένα απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα χωρίς να απειληθεί», χωρίς να δίνεται ποιοτικός και ποσοτικός ορισμός των εννοιών «επανειλημμένα», «απρόκλητη» και «αδικαιολόγητη».

Προτείνουμε να αντικατασταθεί η λέξη επανειλημμένα με την λέξη αποδεδειγμένα.

Παρ. 14: «Σοβαρό Νόσημα»

Παρ. 15: «Νόσος»

Παρ. 16: «Νοσογόνος Παράγοντας»

Παρ. 17: «Πηγή κινδύνου»

Παρ. 18: «Κίνδυνος»

Παρ. 19: «Καταφύγιο αδέσποτων ζώων»

Παρ. 20: «Εμπόριο ζώων συντροφιάς»

Παρ. 21: «Εκτροφέας»

Παρ. 22: «Έγγραφο Ταυτοποίησης»

Παρ. 23: «Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ)»:

Η διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση καταγραφής των ζώων συντροφιάς με την ονομασία «Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς» που τηρείται στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς περιλαμβάνονται τα κάτωθι Υπομητρώα:

(α) Υπομητρώο Καταγραφής και Παρακολούθησης Ζώων Συντροφιάς.

(β) Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων όπου καταγράφονται όλα τα αναγνωρισμένα και νομίμως λειτουργούντα φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με έδρα στην Ελλάδα ή με έδρα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

(γ) Υπομητρώο Καταφυγίων όπου καταγράφονται όλα τα αδειοδοτημένα καταφύγια που διατηρούν οι δήμοι, οι διαδημοτικοί σύνδεσμοι δήμων και οι διαδημοτικές συνεργασίες,

τα εγγεγραμμένα στο Μητρώο φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και ιδιώτες φιλόζωοι.

(δ) Υπομητρώο Εκτροφών όπου καταγράφονται οι εκτροφείς.

(ε) Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς όπου καταχωρούνται όλα τα αδέσποτα προς υιοθεσία ζώα με το όνομα, τη φωτογραφία, την περιγραφή, τα στοιχεία του υπεύθυνου προς υιοθεσία και λοιπά στοιχεία.

(στ) Υπομητρώο Εθελοντικής Αιμοδοσίας Ζώων Συντροφιάς όπου καταγράφονται οι ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς που επιθυμούν εθελοντικά να συνεισφέρουν στις Τράπεζες Αίματος που λειτουργούν για τα ζώα, καθώς και τα ζώα συντροφιάς που διαθέτουν για εθελοντική αιμοδοσία.

Παρ. 24: «Μητρώο παραβατών»

Παρ. 25: «Ηλεκτρονικό βιβλιάριο»

Παρ. 26: «Τσίρκο»

Παρ. 27: «Θίασος με ποικίλο πρόγραμμα (βαριετέ)»

Παρ. 28: «Μη εμπορικού χαρακτήρα μετακίνηση»

Άρθρο 3 **Αρμόδιες Αρχές**

Παρ.1: Αρμόδια αρχή για τη θέσπιση των κανόνων αναφορικά με την υγεία των ζώων, την προστασία των ζώων και την κτηνιατρική δημόσια υγεία είναι η **Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.**

Παρ. 2: Αρμόδιες αρχές για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς είναι **οι Δήμοι**, εντός των διοικητικών ορίων των οποίων εντοπίζονται τα αδέσποτα ζώα, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 7. Οι Δήμοι έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Την περιοδική σύνταξη και υποβολή επιχειρησιακών προγραμμάτων δράσεων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων κ.α. στη Διεύθυνση Οργάνωσης & Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ΥΠ.ΕΣ. καθώς και την υποβολή ετήσιας αναφοράς.

β) τη συνεργασία, με Φιλοζωικά Σωματεία και Φιλοζωικές Οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που είναι εγγεγραμμένα στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς.

Σημείωση:

Να ορισθεί ότι οι Δήμοι πρέπει είναι υπεύθυνοι μόνο για τους αδέσποτους σκύλους και τις αδέσποτες γάτες και όχι για όλα τα ζώα συντροφιάς του παραρτήματος Ι σύμφωνα με το αρ. 2, παρ.3.

- βα) την αποτελεσματική υλοποίηση προγραμμάτων περισυλλογής και φιλοξενίας αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε κατάλληλα διαμορφωμένα καταφύγια που πληρούν τους κανόνες ευζωίας και τηρούν τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας
- ββ) τον εμβολιασμό και τη σήμανση αδέσποτων ζώων,
- βγ) την περίθαλψη με υποστήριξη κτηνιάτρου των άρρωστων ή τραυματισμένων αδέσποτων ζώων συντροφιάς,
- βδ) τη μέριμνα για την υιοθεσία τους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ή την επανένταξή τους στο φυσικό περιβάλλον και
- (βε) την εν γένει υλοποίηση κάθε σχετικής δράσης προς τον σκοπό της επίτευξης των σκοπών του παρόντος νόμου.
- γ) Τη σύνταξη και την υποβολή προς έγκριση στη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών προτάσεων εκπαιδευτικών προγραμμάτων προστασίας αδέσποτων ζώων για τις ανάγκες ενημέρωσης και τεχνικής κατάρτισης των απασχολούμενων υπαλλήλων του Δήμου.
- δ) Την κατάρτιση και υλοποίηση κάθε άλλου σχεδίου δράσης που μπορεί να συμβάλλει στη προστασία των αδέσποτων ζώων και γενικότερα στην προαγωγή της φιλοζωίας.
- ε) Την υποβολή ετήσιας αναφοράς στη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών αναφορικά με την πρόοδο υλοποίησης των εγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων και δράσεων που συνοδεύεται από απολογισμό της απορρόφησης των επιμέρους κονδυλίων.

Παρ. 3: Αρμόδια αρχή για την εποπτεία της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων **περισυλλογής και διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων από δεσποζόμενα που εκπονούν οι δήμοι σύμφωνα με την παρ. 2 είναι το Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών,** στο οποίο ανατίθενται και ο συντονισμός και η ευθύνη για τη γενικότερη πρόοδο στο θέμα της αντιμετώπισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς από τους δήμους.

Παρ. 4: Αρμόδιοι φορείς εκτέλεσης της σήμανσης και της καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς ορίζονται οι **κτηνίατροι.**

Παρ. 5: **Αρμόδιες αρχές ελέγχου της εφαρμογής της κτηνιατρικής νομοθεσίας** για τα ζώα συντροφιάς και της ορθής λειτουργίας του συστήματος σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους είναι **οι κτηνιατρικές**

υπηρεσίες των περιφερειών και των περιφερειακών ενοτήτων της χώρας, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του οικείου δήμου.

Παρ. 6: **Αρμόδια όργανα ελέγχου και βεβαίωσης των παραβάσεων** του άρθρου 22 είναι οι υπάλληλοι της Ελληνικής Αστυνομίας, της **Δημοτικής Αστυνομίας**, της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, της Δασικής Υπηρεσίας, της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, των Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (ΣΥΚΕ), του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, **των αρμοδίων υπηρεσιών των Δήμων**, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας των κυνηγετικών οργανώσεων που εξουσιοδοτούνται από τη Δασική Υπηρεσία.

Παρ. 7: Αρμόδιος φορέας για τη δημιουργία, την τήρηση και τη διαχείριση του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς και των επιμέρους Μητρώων που περιλαμβάνονται σε αυτό ορίζεται το **Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης**, το οποίο συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και με το Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

Άρθρο 4

Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς

Παρ. 1: Στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης τηρείται Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση σήμανσης και καταγραφής των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους με την ονομασία «Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς (ΕΜΖΣ)».

Παρ. 2: Πιστοποιημένοι Χρήστες του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς είναι:

(α) Οι κτηνίατροι για την καταγραφή των ζώων συντροφιάς και των ιδιοκτητών τους. Η ιδιότητα τους ταυτοποιείται μέσω διαλειτουργικότητας με το μητρώο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) και οφείλουν να ενημερώνουν το Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς με τα λοιπά στοιχεία ταυτοποίησής τους.

(β) Οι αρμόδιοι υπάλληλοι του Πανελληνίου Κτηνιατρικού Συλλόγου.

(γ) **Οι αρμόδιοι υπάλληλοι των Δήμων** για τις ανάγκες παρακολούθησης και εφαρμογής του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων.

(δ) Οι αρμόδιοι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

(ε) Οι αρμόδιοι υπάλληλοι του Τμήματος Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών.

Παρ. 3: Στο ΕΜΖΣ καταχωρούνται από τους εξουσιοδοτημένους κτηνιάτρους στοιχεία που αφορούν:

α) Την ταυτοποίηση των δεσποζόμενων σκύλων και γατών,

β) την ταυτοποίηση του ιδιοκτήτη ή του αναδόχου του ζώου συντροφιάς,

γ) τον τρόπο απόκτησης του δεσποζόμενου ζώου και

δ) αν πρόκειται για ζώο εκτροφής, επιπλέον τον αριθμό έγκρισης του εκτροφέα, την καταγραφή γεννών ανά θηλυκό ζώο εκτροφής, καθώς και την καταγραφή κάθε απογόνου και του αριθμού σήμανσης αυτού.

Παρ. 4: Στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς καταχωρούνται και οι αδέσποτοι σκύλοι και γάτες, με την αναγραφή όσων από τα στοιχεία της περ. α' της παρ. 3 είναι διαθέσιμα. Οι αδέσποτοι σκύλοι και γάτες σημαίνονται με «προσωρινό ιδιοκτήτη» ένα από τα πρόσωπα της παρ. 11 του άρθρου 2.

Παρ. 6: Η ηλεκτρονική σήμανση, η καταγραφή και η έκδοση εγγράφου ταυτοποίησης του ζώου συντροφιάς πραγματοποιούνται από κτηνιάτρους που έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με την παρ. 7 και ασκούν νόμιμα το κτηνιατρικό επάγγελμα στην Ελλάδα, καθώς και από εθελοντές κτηνιάτρους.

Παρ. 12: Η ηλεκτρονική σήμανση κάθε σκύλου και γάτας, η καταχώρισή τους στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς, καθώς και η καταχώριση κάθε μεταβολής είναι υποχρεωτικές. Ο ιδιοκτήτης ή ο ανάδοχος του ζώου συντροφιάς (σκύλου ή γάτας) υποχρεούται να ενημερώνει τον κτηνίατρο ή τον αρμόδιο υπάλληλο του Δήμου, για τη μεταβολή των στοιχείων που έχουν καταχωρηθεί στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς.

Παρ. 13: **Η δαπάνη της σήμανσης και της καταγραφής των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς βαρύνει τον ιδιοκτήτη τους και των αδέσποτων τον οικείο δήμο.**

Τα φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι ιδιοκτήτες ζώων που ανήκουν σε ευαίσθητες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες μπορούν, εφόσον επιθυμούν, να σημαίνουν, καταγράφουν, στερώνουν και εμβολιάζουν τα ζώα συντροφιάς τους δωρεάν **στα κτηνιατρεία των δήμων ή στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους των δήμων, των διαδημοτικών κέντρων** και των κτηνιατρικών υπηρεσιών των περιφερειών της χώρας ή από συμβεβλημένους με τον δήμο παρέχοντες κτηνιατρικές υπηρεσίες.

Στις ομάδες του πρώτου εδαφίου συμπεριλαμβάνονται ιδίως άτομα με αναπηρία, πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Ο.Α.Ε. . και διαβιούντες με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.

Επίσης, οι δήμοι δύνανται να χορηγούν δωρεάν τροφή και φάρμακα στα φιλοζωικά σωματεία και στις φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με τα οποία συνεργάζονται, καθώς και στους αναδόχους.

Παρ. 16: Σε περίπτωση που αδέσποτο ζώο καταχωρημένο στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς **με ιδιοκτήτη τον δήμο δεν έχει δώσει σημεία ζωής, η εξαφάνισή του δηλώνεται στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς από τον οικείο δήμο.** Αν το εξαφανισμένο αδέσποτο ζώο δεν έχει δώσει σημεία ζωής για περίοδο τουλάχιστον τριών (3) ετών από την ημερομηνία καταχώρισης της εξαφάνισής του στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς, τότε δηλώνεται ο θάνατος του αδέσποτου ζώου και ως αιτία θανάτου εγγράφεται το εξής: «3+ χρόνια χωρίς σημεία ζωής».

Παρ. 17: Για την αναγνώριση των ιδιοκτητών δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς που φέρουν ηλεκτρονική σήμανση, για τον έλεγχο του διαβατηρίου και για τον εν γένει έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων του παρόντος νόμου, **οι δήμοι**, οι περιφέρειες, και τα αρμόδια όργανα ελέγχου και βεβαίωσης παραβάσεων της παρ. 6 του άρθρου **3 εφοδιάζονται με τους κατάλληλους ανιχνευτές** με μέριμνα και δαπάνες του οικείου φορέα ή οργάνου.

Σημείωση:

Τα πληροφοριακά προγράμματα και οι έλεγχοι που απαιτούνται βάση του νόμου απαιτούν άμεση πρόσληψη προσωπικού τόσο διοικητικού όσο και επιστημονικού (ζωοτέχνη και κτηνίατρο).

Άρθρο 5

Υποχρεώσεις ιδιοκτήτη δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς

Παρ. 1: Ο ιδιοκτήτης δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς υποχρεούται:

(α) Με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 6, **να στερώνσει** το δεσποζόμενο ζώο συντροφιάς του, εφόσον είναι σκύλος ή γάτα, εντός έξι (6) μηνών από την απόκτησή του εφόσον το ζώο είναι άνω του ενός (1) έτους.

Σε περίπτωση απόκτησης ζώου κάτω του ενός (1) έτους, η στείρωση λαμβάνει χώρα μέσα στους έξι (6) πρώτους μήνες από τη συμπλήρωση του πρώτου (1ου) έτους.

Η προθεσμία των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με τη φυλή του ζώου και άλλα ειδικά χαρακτηριστικά του, μετά από εμπειρισταωμένη γνωμάτευση κτηνιάτρου. Κατ' εξαίρεση, η στείρωση δεν είναι υποχρεωτική για υπερήλικα και ασθενή ζώα μετά από εμπειρισταωμένη γνωμάτευση κτηνιάτρου.

Σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης ζώου δεν στερώνσει το ζώο συντροφιάς του, επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 22 και χορηγείται στον ιδιοκτήτη τρίμηνη

προθεσμία για να προβεί στη στείρωση. Σε περίπτωση που και αυτή η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, επιβάλλεται εκ νέου το πρόστιμο.

Η υποχρέωση του ιδιοκτήτη για στείρωση του δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς άρχεται από την 1η.9.2023.

Τα πρόστιμα του άρθρου 22 για την παράβαση της ως άνω υποχρέωσης επιβάλλονται από την 1η.9.2024.

(β) Να σημάνει και να καταγράψει το ζώο του στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς, εφόσον αυτό είναι σκύλος ή γάτα, πριν το ζώο εγκαταλείψει τον τόπο γέννησής του και οπωσδήποτε εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη γέννηση αυτού και σε κάθε άλλη περίπτωση απόκτησης, εντός της προθεσμίας της παρ. 12 του άρθρου 4.

(γ) Να τηρεί τις προθεσμίες της παρ. 12 του άρθρου 4 για την ενημέρωση του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς σε κάθε περίπτωση που υπάρχει ανάγκη καταχώρισης ή μεταβολής στοιχείων που αφορούν τον ίδιο ή το ζώο συντροφιάς του, εφόσον αυτό είναι σκύλος ή γάτα.

(δ) Να τηρεί τους κανόνες ευζωίας του ζώου και να μεριμνά για τον ετήσιο εμβολιασμό του ζώου, εφόσον αυτός προβλέπεται, και την κτηνιατρική εξέτασή του, η οποία αποδεικνύεται από το βιβλιάριο υγείας και το διαβατήριο του ζώου, εφόσον διαθέτει.

(ε) Να μεριμνά για την αναγκαία κτηνιατρική περίθαλψη του ζώου συντροφιάς, την εξασφάλιση άνετου, υγιεινού και κατάλληλου καταλύματος, προσαρμοσμένου στον φυσικό τρόπο διαβίωσης του ζώου, το οποίο να του επιτρέπει να βρίσκεται στη φυσική του στάση, χωρίς να εμποδίζονται οι φυσικές του κινήσεις και η δυνατότητα για πραγματοποίηση της απαραίτητης για την υγεία και την ευζωία του άσκησης.

(στ) Να εφοδιάζεται με το διαβατήριο του ζώου του εάν πρόκειται να ταξιδέψει με αυτό στο εξωτερικό και να μεριμνά για την ενημέρωσή του σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων του ιδιοκτήτη ή του ζώου.

(ζ) Να μην εγκαταλείπει το ζώο συντροφιάς του. Ειδικά για τους σκύλους και τις γάτες, σε περίπτωση που επιθυμεί να τα αποχωριστεί, υποχρεούνται να γνωστοποιεί την πρόθεσή του αυτή στην αρμόδια υπηρεσία του δήμου του τόπου της μόνιμης κατοικίας του προκειμένου, με μέριμνα του δήμου, να αναρτηθεί προς υιοθεσία στην Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ημερών. Ακολουθώντας, και εφόσον δεν βρεθεί νέος ιδιοκτήτης, το παραδίδει αποκλειστικά στην αρμόδια υπηρεσία του δήμου αυτού με την υπογραφή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης και καταβολή ποσού τριακόσιων

(300) ευρώ για την παράδοση, εφόσον είναι σκύλος, ή εκατό (100) ευρώ, εφόσον είναι γάτα. Ο πιστοποιημένος υπάλληλος του δήμου μεριμνά άμεσα για την ενημέρωση του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς ως προς τη μεταβολή αυτή και την καταγραφή του ζώου ως αδέσποτου με προσωρινό ιδιοκτήτη τον δήμο. Ιδιοκτήτης που εγκαταλείπει το ζώο συντροφιάς του στερείται της δυνατότητας απόκτησης άλλου ζώου συντροφιάς για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών.

Σημείωση:

Η διάταξη της παρ. 1 (ζ) επιτρέπει επί της ουσίας στον ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς να εγκαταλείπει το ζώο του παραδίδοντας αυτό, χωρίς κυρώσεις, στον οικείο Δήμο μεταφέροντας του την ευθύνη. Με την διάταξη αυτή παραβιάζεται προδήλως η πολιτική του «υπεύθυνου ιδιοκτήτη» (responsible ownership) η οποία είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυξημένης εμφάνισης αδέσποτων ζώων.

Ο αποχωρισμός ενός ζώου συντροφιάς, πρέπει να γίνεται υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις (λ.χ. η αδυναμία λόγω ηλικίας ή ασθένειας του ιδιοκτήτη να φροντίσει το ζώο) και σε κάθε περίπτωση να υποχρεούται ο ιδιοκτήτης του να καταβάλει στο Δήμο το πλήρες ποσό της φιλοξενίας του ζώου μέχρι την υιοθέτηση του.

Με τη νέα διατύπωση της παρ. 1ζ δίνεται η δυνατότητα στον ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς για τη νόμιμη εγκατάλειψη του ζώου στον Δήμο με μόνη προϋπόθεση την καταβολή τριακοσίων ευρώ (300) για σκύλο και εκατό (100) ευρώ για γάτα.

(η) **Να μεριμνά για τον άμεσο καθαρισμό του περιβάλλοντος από τα περιττώματα του ζώου συντροφιάς εκτός αν πρόκειται για σκύλο βοήθειας**, έρευνας και διάσωσης κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων του, σκύλο στη διάρκεια του κυνηγιού ή σκύλο φύλαξης ποιμνίων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

Παρ. 2: Ο ιδιοκτήτης δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς ευθύνεται για οποιαδήποτε βλάβη ή ζημιά, προκαλείται από το ζώο, σύμφωνα με το άρθρο 924 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984 Α' 164).

Για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, η αντίστοιχη αστική και ποινική ευθύνη βαρύνει τον οικείο δήμο, εφόσον αυτός δεν έχει συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του από τον παρόντα νόμο και ιδίως αν δεν έχει σημάνει και στείρωσει τα ζώα αυτά ή τον προσωρινό ιδιοκτήτη, εκτός εάν καταβληθεί αστική αποζημίωση για την προκληθείσα βλάβη ή ζημιά από άλλο φορέα, όπως ασφαλιστική εταιρεία.

Σημείωση:

- Στην παρ. 2 προδιαγράφεται πλήρως η αστική και ποινική ευθύνη του Δήμου για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, στην περίπτωση που ο Δήμος δεν έχει συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του από τον παρόντα νόμο και ιδίως αν δεν έχει σημάνει και στείρωσει τα ζώα.
- Να διαγραφεί η φράση –δεν έχει στείρωσει και σημάνει τα ζώα αυτά-. Ο πληθυσμός των ζώων στους Δήμους δεν παραμένει ο ίδιος καθότι τα ζώα μετακινούνται από Δήμο σε Δήμο ή εγκαταλείπονται με αποτέλεσμα να υπάρχουν συνεχώς καινούργια ζώα που δεν έχουν εντοπιστεί ώστε ο Δήμος να μπορέσει κάνει τα δέοντα.

Άρθρο 6

Εκτροφή, αναπαραγωγή και εμπορία ζώων συντροφιάς

Άρθρο 7

Αρμοδιότητες και υποχρεώσεις των Δήμων

Παρ. 1: Οι δήμοι υποχρεούνται να διαθέτουν ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 3, το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον (α) την περισυλλογή, (β) την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης, (γ) την ηλεκτρονική σήμανση και την καταγραφή στο ΕΜΖΣ, (δ) τη στείρωση και (ε) την υιοθεσία τους. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται και από συνδέσμους δήμων και διαδημοτικές συνεργασίες.

Επιπλέον, έχουν την υποχρέωση να εξυπηρετούν τους πολίτες και ιδιοκτήτες δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς για διοικητικές πράξεις σχετικές με το Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς, καθώς και την υποχρέωση υλοποίησης προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων.

Σημείωση:

Να διευκρινιστεί ποιες διοικητικές πράξεις σχετικές με το ΕΜΖΣ θα εξυπηρετεί ο Δήμος για τα δεσποζόμενα ζώα.

Παρ. 2: Ο Δήμος δύναται, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, να συνεργάζεται για τους σκοπούς της παρ. 1, συνάπτοντας σχετική έγγραφη συμφωνία, με Φιλοζωικά Σωματεία και Φιλοζωικές Οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν έδρα και δραστηριοποιούνται νόμιμα στην Ελλάδα και είναι καταχωρημένες στο σχετικό Μητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Φιλοζωικών Οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς.

Παρ. 3: Κάθε δήμος ή συνεργαζόμενοι δήμοι ή σύνδεσμοι δήμων ιδρύουν και λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία, καταφύγια και αποθεφρωτήρια αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Κάθε δήμος υποχρεούται να διαθέτει, είτε ο ίδιος είτε στο πλαίσιο συνεργασίας με άλλους δήμους είτε ως μέλος συνδέσμου δήμων, **τουλάχιστον ένα (1) καταφύγιο**. Ο δήμος δύναται, ανάλογα με τις ανάγκες του, να συμβάλλεται με νομίμως αδειοδοτημένα καταφύγια.

Η υποχρέωση της παρούσας δεν υφίσταται για δήμους με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων.

Παρ. 4: Για την υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων, **οι Δήμοι οφείλουν να διασφαλίζουν, καθόλη τη διάρκεια του έτους, την παροχή των αναγκαίων κτηνιατρικών υπηρεσιών** από κατάλληλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα είτε με προσφυγή στις διαδικασίες ανάθεσης του ν. 4412/2016 είτε με σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α' 147).

Παρ. 5: Η διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς υλοποιείται ως εξής:

(α) Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς περισυλλέγονται από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς. Για τον σκοπό αυτό, κάθε δήμος οφείλει να διαθέτει τουλάχιστον ένα όχημα περισυλλογής ειδικά διαμορφωμένο για τον σκοπό αυτό.

(β) Τα ζώα που περισυλλέγονται επειδή περιφέρονται σε δημόσιους χώρους ελέγχονται για ηλεκτρονική σήμανση:

(βα) Αν δεν έχουν σήμανση θεωρούνται αυτόματα αδέσποτα και:

(βαα) Οδηγούνται στα δημοτικά κτηνιατρεία ή σε συνεργαζόμενα με τον δήμο κτηνιατρεία, υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, αποπαρασιτώνονται, εμβολιάζονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση **και καταγράφονται στο ΕΜΖΣ ως αδέσποτα με προσωρινό ιδιοκτήτη τον δήμο.**

(βαβ) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι τραυματισμένα ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα, υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή.

(βαγ) Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους, **υποβάλλονται σε ευθανασία.**

(βαδ) Μετά την παροχή της αναγκαίας κτηνιατρικής φροντίδας και περίθαλψης, τα περισυλλεγμένα ζώα συντροφιάς οδηγούνται στα διαθέσιμα καταφύγια, δημοτικά, διαδημοτικά ή μη δημοτικά ή στα συνεργαζόμενα

με έγγραφη συμφωνία φιλοζωικά σωματεία και οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με σκοπό να υιοθετηθούν κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9. Εάν φιλοζωικό σωματείο ή οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή φυσικό πρόσωπο που διαθέτει αδειοδοτημένο καταφύγιο το επιθυμεί, είναι δυνατή η μεταβίβαση της προσωρινής ιδιοκτησίας ενός αδέσποτου σε αυτά, με αντίστοιχη ενημέρωση του ΕΜΖΣ.

(βαε) **Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις σε καταφύγια ή δεν βρεθεί ανάδοχος για ένα ζώο ή αυτό δεν υιοθετηθεί, τότε το ζώο επιστρέφεται στο οικείο περιβάλλον του.** Δεν επιτρέπεται επαναφορά των αδέσποτων ζώων σε απόσταση μικρότερη των διακοσίων (200) μέτρων περιμετρικά από νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας, στους χώρους αποβίβασης και επιβίβασης ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών, στα λιμάνια, στα αεροδρόμια, στους σιδηροδρομικούς σταθμούς, στους περιφραγμένους αρχαιολογικούς χώρους και στους περιφραγμένους χώρους του Οργανισμού Κεντρικών Αγορών και Αλιείας ΑΕ και της Κεντρικής Αγοράς Θεσσαλονίκης ΑΕ, καθώς και σε χώρους σφαγείων ή όπου συγκεντρώνονται ή υπάρχουν σκουπίδια.

Σημείωση:

Στην παράγραφο 5(βαε) προβλέπεται η διαδικασία επαναφοράς σημασμένου και εμβολιασμένου αδέσποτου ζώου, στο οικείο περιβάλλον. Με βάση αυτή τη διάταξη και την παρακάτω παρ. 5'δ, την ευθύνη και την επίβλεψη μετά την επαναφορά του, συνεχίζουν να την έχουν αποκλειστικά οι Δήμοι.

(ββ) Αν έχουν σήμανση, από την οποία προκύπτει ότι είναι ήδη καταχωρημένα στον δήμο ως αδέσποτα, τότε ενημερώνονται τα στοιχεία παρακολούθησης του ζώου. **Εφόσον το ζώο δεν παρουσιάζει κλινικά προβλήματα ελευθερώνεται στο ίδιο σημείο**, εκτός αν προκύπτουν οι περιορισμοί της υποπερ. (βαε), οπότε μεταφέρεται σε άλλη κατάλληλη περιοχή.

(βγ) **Αν έχουν σήμανση από την οποία προκύπτει ότι είναι δεσποζόμενα, τότε ελέγχεται αν το ζώο έχει δηλωθεί ως απολεσθέν. Σε καταφατική περίπτωση, ενημερώνεται ο ιδιοκτήτης για να το παραλάβει.** Αν δεν υπάρχει δήλωση απώλειας, διερευνάται εάν συντρέχει περίπτωση εγκατάλειψης και ενημερώνεται η Ελληνική Αστυνομία.

(γ) **Σε περίπτωση που το δημοτικό ή διαδημοτικό καταφύγιο δεν έχει διαθέσιμες θέσεις για τη φιλοξενία αδέσποτων ζώων, ο δήμος μπορεί να επιλέγει να επαναφέρει ζώα** από το καταφύγιο στο οικείο τους περιβάλλον, ώστε να κενωθούν θέσεις για άλλα ζώα τα οποία είτε χρειάζονται φροντίδα εντός καταφυγίου είτε είναι νεαρής ηλικίας. Σε κάθε περίπτωση, ζώα ηλικίας μικρότερης των πέντε (5) μηνών δεν επανεντάσσονται στο οικείο τους περιβάλλον και υιοθετούνται κατά προτεραιότητα.

Σημείωση:

Από την παρούσα διάταξη συνάγεται ότι εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του Δήμου να επιλέξει είτε την μόνιμη διαμονή ενός αδέσποτου ζώου στο καταφύγιο, είτε να το επαναφέρει στο οικείο του περιβάλλον προκειμένου να κενωθεί θέση στο καταφύγιο για άλλο ζώο το οποίο χρειάζεται φροντίδα ή είναι νεαρής ηλικίας.

(δ) Την ευθύνη για τη φροντίδα των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων έχουν οι δήμοι, οι οποίοι οφείλουν να δημιουργήσουν σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με τους δήμους φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Η παροχή τροφής, νερού και ιατροφαρμακευτικής φροντίδας σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς από φιλόζωους πολίτες επιτρέπεται, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καθαριότητας και υγιεινής για όλους, καθώς και οι κανόνες ευζωίας των ζώων.

(ε) Το συνεργείο περισυλλογής αδέσποτων ζώων συντροφιάς του οικείου δήμου μεριμνά και για την ενεργητική διαχείριση των καταγεγραμμένων αδέσποτων που ζουν εκτός καταφυγίου, όπως ενδεικτικά για τη μεταφορά τους με σκοπό την ετήσια κτηνιατρική εξέταση και τον αντιλυσσικό εμβολιασμό, την παρέμβαση σε περίπτωση δημιουργίας επιθετικής αγέλης αδέσποτων, τη χορήγηση φαρμάκων και την επικαιροποίηση της καταγραφής τους.

Παρ. 6: Επιτρέπεται η περισυλλογή και η φιλοξενία αδέσποτου ζώου και από εγγεγραμμένα στο οικείο μητρώο της παρ. 23 του άρθρου 2 φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που διαθέτουν αδειοδοτημένα καταφύγια, καθώς και από ιδιώτες που διαθέτουν αδειοδοτημένα καταφύγια.

Στην περίπτωση αυτή τα ζώα καταχωρούνται στο ΕΜΖΣ με προσωρινό ιδιοκτήτη το ως άνω σωματείο ή οργάνωση ή ιδιοκτήτη καταφυγίου, οι οποίοι μεριμνούν για την υιοθεσία τους κατά το άρθρο 9. Τα ζώα αυτά δεν εξαιρούνται από τα προγράμματα διαχείρισης αδέσποτων ζώων του οικείου δήμου για την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης, τη στείρωση και τη συνολική μέριμνα για την ευζωία τους.

Επιτρέπεται, επίσης, η μεταφορά αδέσποτων ζώων από φιλόζωους ιδιώτες σε δημοτικό κτηνιατρείο ή κτηνιατρείο με το οποίο είναι συμβεβλημένος ο δήμος, προκειμένου να εφαρμοστεί η διαδικασία της περ. β της παρ. 5 ή σε μη συμβεβλημένο με τον δήμο κτηνιατρείο, εφόσον ο ιδιώτης επιθυμεί να καλύψει το αντίστοιχο κόστος.

Παρ. 7: Οι στείρωσεις αδέσποτων ζώων συντροφιάς, όπως επίσης η σήμανση, η καταγραφή καθώς και λοιπές ιατρικές πράξεις περίθαλψής τους, μπορούν να πραγματοποιούνται δωρεάν και από εθελοντές επαγγελματίες κτηνιάτρους.

Παρ. 8: Σε κάθε Δήμο συγκροτείται, με απόφαση του Δημάρχου, πενταμελής Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Στην Επιτροπή μετέχουν:

(α) Δύο (2) μέλη που ορίζονται από Φιλοζωικά Σωματεία και Φιλοζωικές Οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Φιλοζωικών Οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του Φιλοζωικά Σωματεία και Φιλοζωικές Οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, λειτουργούν νόμιμα και έχουν έδρα στον οικείο Δήμο ή στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα.

(β) Ένας (1) κτηνίατρος που ορίζεται από τον οικείο Δήμο και ο οποίος είναι, κατά προτίμηση, ο υπεύθυνος του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και ελλείψει αυτού άλλος ιδιώτης κτηνίατρος.

(γ) Ένας (1) επαγγελματίας εκπαιδευτής, μέλος νομίμως αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματείου εκπαιδευτών σκύλων και ελλείψει αυτού εκπαιδευμένος υπάλληλος του οικείου Δήμου.

(δ) Ένας (1) εκπρόσωπος που ορίζεται από τον οικείο Δήμο, με τον αναπληρωτή του.

Σημειώσεις:

- Προβλέπεται η συγκρότηση 5μελών Επιτροπών στους Δήμους για την άσκηση αρμοδιότητας που έχει ανατεθεί σε αυτούς. Κρίνεται ως λανθασμένη η πρόβλεψη περί συμμετοχής σε αυτές περισσότερων μελών που εκπροσωπούν φιλοζωικές οργανώσεις από τους προβλεπόμενους εκπροσώπους του οικείου Δήμου. Για την νόμιμη συγκρότηση της Επιτροπής θα πρέπει η πλειοψηφία των μελών να είναι εκπρόσωποι του Δήμου.
- Να προστεθεί ότι «αντίστοιχη επιτροπή συγκροτείται και σε κάθε σύνδεσμο δήμων που αναπτύσσει ολοκληρωμένο πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων ζώων για λογαριασμό των δήμων μελών του, με απόφαση του προέδρου του συνδέσμου. Η επιτροπή αυτή έχει αρμοδιότητα μόνο για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς του κάθε δήμου τα οποία βρίσκονται στις εγκαταστάσεις του συνδέσμου».

Παρ. 9: Η Επιτροπή της παρ. 7 έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) Αποφασίζει για την επικινδυνότητα ενός ζώου συντροφιάς και για την αναγκαιότητα πραγματοποίησης ευθανασίας ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς, σύμφωνα με τη γνωμάτευση κτηνιάτρου.

(β) Εισηγείται στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων.

(γ) Συντάσσει ετήσια έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων του δήμου και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωσή του.

Παρ. 10: Στην περίπτωση που στο πλαίσιο της Επιτροπής της παρ. 7 διαπιστώνεται διαφωνία για την επικινδυνότητα ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς ή για την αναγκαιότητα της πραγματοποίησης ευθανασίας, την οριστική απόφαση **λαμβάνει ειδική επιστημονική επιτροπή που συγκροτείται σε κάθε δήμο με απόφαση του δημάρχου και αποτελείται από:**

(α) Έναν (1) κτηνίατρο της κτηνιατρικής υπηρεσίας της οικείας περιφερειακής ενότητας, με τον αναπληρωτή του.

(β) Έναν (1) ιδιώτη κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στην Ελλάδα και δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του δήμου ή όμορου δήμου, με τον αναπληρωτή του.

(γ) Έναν (1) κτηνίατρο που ασκεί νόμιμα το επάγγελμα στην Ελλάδα και συνεργάζεται με φιλοζωικό σωματείο ή φιλοζωική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιείται στην περιοχή δικαιοδοσίας του δήμου ή όμορου δήμου, με τον αναπληρωτή του.

Σε περίπτωση επιθετικού ζώου του οποίου η επιθετικότητα δεν οφείλεται σε παθολογικά αίτια, ο δήμος μπορεί να ζητήσει τη γνώμη επαγγελματία εκπαιδευτή σκύλων, μέλους νομίμως αναγνωρισμένου επαγγελματικού σωματίου εκπαιδευτών σκύλων.

Παρ. 11: Οι αποφάσεις ευθανασίας αναρτώνται πριν την υλοποίησή τους στην Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων και στην ιστοσελίδα του οικείου δήμου για ελάχιστη περίοδο τριάντα (30) ημερών. Η περίοδος των τριάντα (30) ημερών δεν απαιτείται να τηρηθεί αν συντρέχουν κτηνιατρικοί λόγοι για άμεση ευθανασία.

Σημείωση:

Σχετικά με την απόφαση για την ευθανασία επικίνδυνου ζώου το ν/σ επιβάλλει πριν την εκτέλεση της προηγούμενη ανάρτηση της απόφασης στην ιστοσελίδα του δήμου για διάστημα τουλάχιστον 30 ημερών.

Προτείνεται η αφαίρεση της προθεσμίας των 30 ημερών λόγω των κινδύνων βαρύτατων τραυματισμών που θα αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι του δήμου – φροντιστές ζώων - όταν εισέρχονται για το διάστημα αυτό στα κλουβιά προκειμένου να καθαρίσουν και να ταΐσουν επιθετικά ζώα.

Παρ. 12: Για την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων ο δήμος

μπορεί να συνάψει προγραμματική σύμβαση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87) με αναπτυξιακό οργανισμό του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53) ή με δίκτυα δήμων και περιφερειών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Παρ. 13: Οι δήμοι δεν μπορούν να επιβάλουν ειδικά δημοτικά τέλη σχετικά με την ιδιοκτησία ζώων συντροφιάς.

Συνοπτικά στο παραπάνω άρθρο 7 προβλέπονται ως υποχρεώσεις των Δήμων:

- Καθιέρωση γενικής υποχρέωσης Δήμων ή Συνδέσμων Δήμων να διαθέτουν ολοκληρωμένο πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον την περισυλλογή, παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης, ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή, στείρωση και υιοθεσία τους, και δυνατότητα συνεργασίας Δήμων ή Συνδέσμων με καταχωρημένα σε Μητρώο Φιλοζωικά Σωματεία και Οργανώσεις.
- Κάθε Δήμος ή συνεργαζόμενοι Δήμοι ή Σύνδεσμος Δήμων ιδρύουν και λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία, καταφύγια και αποτεφρωτήρια αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους.
- **Κάθε Δήμος υποχρεούται να διαθέτει τουλάχιστον 1 καταφύγιο, η υποχρέωση της παρούσας δεν υφίσταται για δήμους με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων.**
- Οι Δήμοι, για την υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων, πρέπει να εξασφαλίζουν τις απαραίτητες κτηνιατρικές υπηρεσίες από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που παρέχουν νόμιμα αυτές με προσφυγή στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων του ν.4412/2016 και με συμβάσεις μίσθωσης έργου του άρθρου 6 του ν.2527/1997.

Άρθρο 8

Χρηματοδότηση Δήμων - Πρόγραμμα Άργος

Παρ. 1: Θεσπίζεται ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα με την επωνυμία «Άργος»

Παρ. 2: **Στόχος του προγράμματος** είναι η χρηματοδότηση των δήμων για την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων του άρθρου 7 και επιμέρους δράσεων του παρόντος, την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού και οχημάτων, τη χρηματοδότηση προγραμμάτων καταγραφής, στείρωσης και εμβολιασμού, καθώς και της δημιουργίας καταφυγίων, κτηνιατρείων, αποτεφρωτηρίων και περιφραγμένων πάρκων σκύλων, την κάλυψη του κόστους συμβάσεων με κτηνιάτρους, καθώς και με το πάσης φύσης λοιπό προσωπικό που είναι αναγκαίο για την εφαρμογή του παρόντος.

Παρ. 4: Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που αφορούν προγράμματα καταπολέμησης της λύσσας και άλλων ζωοανθρωπονόσων, όπως η λεϊσμανίωση, διατίθενται για τη χρηματοδότηση των δήμων με σκοπό την ενίσχυση και την παρακολούθηση των προγραμμάτων διαχείρισης αδέσποτων ζώων και τη μείωση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Σημείωση:

Με το άρθρο 8 θεσπίζεται ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα «Άργος» με σκοπό την χρηματοδότηση των δήμων για την υλοποίηση δράσεων του παρόντος νόμου, την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού και οχημάτων, τη χρηματοδότηση δημιουργίας καταφυγίων, κτηνιατρείων, αποτεφρωτηρίων και περιφραγμένων πάρκων σκύλων, την κάλυψη του κόστους συμβάσεων με κτηνιάτρους, καθώς και με το πάσης φύσης λοιπό προσωπικό για την εφαρμογή του παρόντος.

Το ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα δεν ποσοτικοποιείται, ενώ δεν υπάρχει καμία δεσμευτική αναφορά σε οικονομικά μεγέθη ή ποσοστά κάλυψης των Δήμων. Θα πρέπει να καθοριστούν επακριβώς τα κριτήρια χρηματοδότησης με εφάπαξ ποσό για κάθε καταγεγραμμένο αδέσποτο ζώο.

Άρθρο 9

Υιοθεσία Αδέσποτων Ζώων

Παρ 1: Οι προσωρινοί ιδιοκτήτες αδέσποτων ζώων συντροφιάς μεριμνούν για την **εύρεση αναδόχων και για την υιοθεσία τους.** Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς μπορούν να υιοθετηθούν από ενήλικα άτομα με κατοικία στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Παρ 2: Τα προς υιοθεσία ζώα συντροφιάς υιοθετούνται αφού έχουν υποβληθεί προηγουμένως σε **σήμανση, αποπαρασίτωση, εμβολιασμό και στείρωση,** εφόσον η τελευταία δεν αντενδείκνυται λόγω ηλικίας, νόσου ή άλλων παθολογικών αιτίων.

Παρ 3: Για τον σκοπό της διενέργειας υιοθεσιών, δημιουργείται και λειτουργεί στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς Πανελλήνια **Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς.**

Παρ 5: **Απαγορεύεται η καταβολή αντιτίμου** για την πραγματοποίηση υιοθεσιών, εξαιρουμένων των εξόδων μετακίνησης του ζώου και τυχόν δαπανών σίτισης και ιατρικής φροντίδας, τα οποία πρέπει να αναρτώνται στην Πλατφόρμα της παρ. 3.

Άρθρο 10

Μετακίνηση και μεταφορά ζώων συντροφιάς – Εμπόριο σκύλων και γατών

Άρθρο 11

Διοργάνωση εκθέσεων με ζώα συντροφιάς (σκύλοι, γάτες)

Παρ 1: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ένωση προσώπων, που διοργανώνει εκθέσεις/εκδηλώσεις με ζώα συντροφιάς, οφείλει να εφοδιάζεται με σχετική άδεια, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του οικείου Δήμου και όπου αυτή δεν έχει συσταθεί από την υπηρεσία Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Άρθρο 12

Διατήρηση ζώων συντροφιάς σε κατοικίες

Άρθρο 13

Αποτροπή πρόσβασης αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε απορρίμματα

Οι υπεύθυνοι σφαγείων, κρεοπωλείων, νοσοκομείων, στρατοπέδων, κατασκηνώσεων, καταστημάτων διάθεσης τροφίμων, εγκαταστάσεων μαζικής εστίασης και γενικά χώρων υγειονομικού ενδιαφέροντος έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα **για την αποτροπή της πρόσβασης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς στα απορρίμματα των εγκαταστάσεών τους.**

Άρθρο 14

Απαγόρευση χρησιμοποίησης κάθε είδους ζώου σε κάθε είδους θεάματα και άλλες συναφείς δραστηριότητες

Άρθρο 15

Διατήρηση ζώων σε ειδικές εγκαταστάσεις

Άρθρο 16

Κακοποίηση των ζώων

Παρ. 1: Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας, καθώς και της υποπερ. ββ΄ της περ. β΄ της παρ. 5 του άρθρου 7, απαγορεύονται:

(α) η κακοποίηση, η κακή και η βάνευση μεταχείριση οποιουδήποτε είδους ζώου, όπως ιδίως ο δραστηκός και ο μη ιατρογενής περιορισμός της φυσιολογικής κίνησης, οι μη επιτρεπτές μέθοδοι εκπαίδευσης, η εργασία που δεν προβλέπεται για το είδος του ζώου, η μη σύννομη αναπαραγωγή, ο εκούσιος τραυματισμός με απλή σωματική βλάβη και

(β) ο φόνος και ο βασανισμός των ζώων, με την εσκεμμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία τους, ιδίως με δηλητηρίαση, στραγγαλισμό, απαγχονισμό, πνιγμό/πνιγμονή, πρόκληση εγκαύματος, θερμοπληξία, ηλεκτροπληξία, κρυοπαγήματα, σύνθλιψη, ακρωτηριασμό (μη θεραπευτικό), πυροβολισμό (πρόκληση τραύματος ή/και θάνατος ζώου), ο εκούσιος τραυματισμός (βαριά, επικίνδυνη σωματική βλάβη), οι μάχες μεταξύ ζώων, η κτηνοβασία, η σεξουαλική κακοποίηση ζώου με χρήση αντικειμένων για τη σαδιστική ευχαρίστηση του δράστη και η εγκατάλειψη νεογέννητων ζώων. Η στείρωση του ζώου, καθώς και κάθε άλλη κτηνιατρική πράξη με θεραπευτικό σκοπό, δεν θεωρούνται ακρωτηριασμός.

Σημείωση:

Σύμφωνα με το άρθρο 21, παρ. 2, οι παραβάτες της περ.α΄ της παρ.1, του άρθρου 16 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 1 ενός έτους και χρηματική ποινή.

Ενώ παράλληλα τους επιβάλλονται και οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 22 που προβλέπει πρόστιμο 30.000 έως 50.000 € για κάθε ζώο και για κάθε περιστατικό.

Με το παρόν άρθρο προστίθενται στα κακούργηματα που προβλέπει ο Ν. 4745/2020 και οι περιπτώσεις της περ.β΄ της παρ.1, του άρθρου 16.

Παρ. 2: Εξαιρουμένων των περιπτώσεων κινηματογραφικών ταινιών και γενικότερα οπτικοακουστικού υλικού εκπαιδευτικού προσανατολισμού, απαγορεύονται η πώληση, η εμπορία και η παρουσίαση, καθώς και η διακίνηση μέσω διαδικτύου οποιουδήποτε οπτικοακουστικού υλικού, όπως βίντεο ή άλλου είδους κινηματογραφικού ή φωτογραφικού υλικού, στα οποία απεικονίζεται οποιαδήποτε πράξη βίας έναντι ζώου, καθώς και η σεξουαλική συνεύρεση μεταξύ ζώων ή μεταξύ ζώου και ανθρώπου με σκοπό το κέρδος ή τη σεξουαλική ικανοποίηση ατόμων που παρακολουθούν ή συμμετέχουν σε αυτά. Στην ανωτέρω απαγόρευση συμπεριλαμβάνεται και η περίπτωση της μάχης μεταξύ ζώων.

Παρ. 3: Σε περίπτωση τραυματισμού ζώου συντροφιάς σε τροχαίο ατύχημα, ο υπαίτιος της πράξης αυτής υποχρεούται να ειδοποιήσει άμεσα τον οικείο δήμο ή την Ελληνική Αστυνομία, προκειμένου να παρασχεθεί στο τραυματισμένο ζώο η απαραίτητη κτηνιατρική φροντίδα.

Άρθρο 17

Κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και καταπολέμησης ζωνοδόσων

1. Η πρόληψη και η αντιμετώπιση των νοσημάτων, που μεταδίδονται από τα ζώα στον άνθρωπο ή σε άλλα ζώα του ίδιου ή άλλου είδους, γίνεται με ειδικά προγράμματα, που καταρτίζονται από τη Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εφαρμόζονται από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σημείωση:

Προτείνεται η διαγραφή στο κείμενο, του όρου «...Τοπικής Αυτοδιοίκησης» και η αντικατάστασή της από «... της αντίστοιχης Περιφέρειας».

Άρθρο 18

Αντιμετώπιση λεισμανίασης

Άρθρο 19

Εκπαίδευση, επιμόρφωση, προαγωγή φιλοζωίας

Άρθρο 20

Συμπληρωματικές διατάξεις προστασίας των ζώων

Παρ 1: Με γνώμονα το συμφέρον του ζώου, ο αρμόδιος εισαγγελέας αφαιρεί προσωρινά ή οριστικά το ζώο συντροφιάς ή ζώο άλλης κατηγορίας από την κατοχή του παραβάτη των περ. δ', ε' και ζ' της παρ. 1 του άρθρου 5 και του άρθρου 16 και το ζώο παραδίδεται στο καταφύγιο αδέσποτων ζώων του αρμόδιου δήμου ή σε φιλοζωικό σωματείο ή σε φιλοζωική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ο εισαγγελέας μπορεί να απαγορεύσει την απόκτηση άλλου ζώου από τον παραβάτη.

Σημείωση:

Να προστεθεί ότι σε περίπτωση δεσποζόμενου ζώου που αφαιρείται από ιδιοκτήτη με εντολή εισαγγελέα και παράδοσης του σε δημοτικό ή διαδημοτικό καταφύγιο η διαχείριση του ζώου περιέχεται στον οικείο Δήμο ή Σύνδεσμο. Έχει παρατηρηθεί να παραμένουν έγκλειστα δεσποζόμενα ζώα σε καταφύγια για απροσδιόριστο διάστημα μετά την εκτέλεση της εισαγγελικής εντολής.

Παρ. 3: Με την επιφύλαξη αυστηρότερων διατάξεων, ο αρμόδιος Εισαγγελέας, όταν επιλαμβάνεται δημοσιεύματος ή καταγγελίας, μπορεί, **με επιτόπια αυτοψία** και συνδρομή κτηνιάτρου της οικείας Περιφέρειας, να διαπιστώσει τις συνθήκες που επικρατούν σε οποιοδήποτε καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς, ενδιαίτημα ή εκτροφείο. Αν οι συνθήκες αυτές δεν είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία των ανωτέρω δομών, δύναται με προσωρινή διάταξη του, να καθορίσει τα μέτρα που πρέπει να λάβει ο υπεύθυνος λειτουργίας του καταφυγίου, ενδιαιτήματος ή εκτροφείου και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει να συμμορφωθεί.

Άρθρο 21

Ποινικές κυρώσεις

Παρ. 1-3-4-5-6-7: Προβλεπόμενες ποινές.

Παρ. 2: Οι παραβάτες των περ. δ', ε' και ζ' της παρ. 1 του άρθρου 5, των περ. γ' και δ' της παρ. 8 του άρθρου 6, της παρ. 4 του άρθρου 11, **καθώς και της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 16 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης** τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή μέχρι τριακόσιες εξήντα (360) ημερήσιες μονάδες, το ύψος εκάστης των οποίων ορίζεται από δέκα (10) έως πενήντα (50) Ευρώ.

Οι παραβάτες της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 16 και της παρ. 4 του άρθρου 14 τιμωρούνται με ποινή κάθειρξης μέχρι δέκα (10) έτη και με χρηματική ποινή μέχρι πεντακόσιες (500) ημερήσιες μονάδες, το ύψος εκάστης των οποίων ορίζεται από πενήντα (50) έως εκατό (100) Ευρώ.

Παρ. 8: «Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του παρόντος νόμου, μπορεί να παρίσταται αυτοτελώς και κάθε Φιλοζωικό Σωματείο ή Φιλοζωική Οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιείται σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο, ανεξάρτητα αν έχει υποστεί περιουσιακή ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο. Η σχετική δήλωση μπορεί να γίνει τόσο κατά την προδικασία όσο και στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 84 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

Σημειώσεις:

- Στη διάταξη αυτή ορίζεται ότι *«Στις περιπτώσεις εγκλημάτων του παρόντος νόμου, μπορεί να παρίσταται αυτοτελώς και κάθε φιλοζωικό σωματείο ή φιλοζωική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιείται σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο και είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του ΕΜΖΣ, ανεξάρτητα αν έχει υποστεί περιουσιακή*

ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο. Η σχετική δήλωση μπορεί να γίνει τόσο κατά την προδικασία όσο και στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 84 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

- Η διάταξη είναι αντίθετη στις αρχές του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και της πάγιας νομολογίας των Ποινικών Τμημάτων του Αρείου Πάγου σύμφωνα με τις οποίες σε πολιτική αγωγή (νυν «δήλωση υποστήριξης της κατηγορίας» με τον νέο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας – ν. 4620/2019), νομιμοποιείται όποιος υφίσταται άμεση περιουσιακή ζημία ή άμεση ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη από την αξιόποινη πράξη, για την οποία ασκήθηκε η ποινική δίωξη, και όχι όσοι βλάπτονται έμμεσα από αυτή (βλ. ενδ. ΑΠ 282/2020)».

Πρέπει για τους λόγους αυτούς να διαγραφεί.

Άρθρο 22

Διοικητικές κυρώσεις και πρόστιμα

Παρ. 1: Οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου αναγράφονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Παρ. 2: Τα ανωτέρω πρόστιμα αποτελούν έσοδο των Δήμων στην περιφέρεια των οποίων διαπιστώνεται η παράβαση

Παρ. 3: Σε περίπτωση υποτροπής τα πρόστιμα διπλασιάζονται κάθε φορά ενώ από τους παραβάτες των άρθρων 6, 11 και 14 αφαιρείται και η άδεια λειτουργίας για διάστημα από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος. Αρμόδια όργανα βεβαίωσης των παραβάσεων του παρόντος νόμου είναι τα αναφερόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 3.

Παρ. 6: Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις ή αν αυτές απορριφθούν, **εκδίδεται απόφαση επιβολής του προστίμου από τον προϊστάμενο της κτηνιατρικής υπηρεσίας ή, όπου αυτή δεν υπάρχει, από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας γεωργικής ανάπτυξης του Δήμου στα όρια του οποίου τελέστηκε η παράβαση** και αν αυτή δεν υφίσταται, από τον προϊστάμενο της κτηνιατρικής υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. **Αντίγραφο της απόφασης επιβολής προστίμου αποστέλλεται στον οικείο Δήμο, προκειμένου να επιδιωχθεί η είσπραξή του.** Το πρόστιμο καταβάλλεται μειωμένο κατά το μισό εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής προστίμου στον παραβάτη. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, το πρόστιμο βεβαιώνεται στο σύνολό του από την ταμειακή υπηρεσία του Δήμου και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974 , Α` 90).

Παρ. 9: Τα έσοδα από τα πρόστιμα του παρόντος νόμου εγγράφονται με τρόπο διακριτό σε ειδικό λογαριασμό (ΑΛΕ) στον προϋπολογισμό του Δήμου και

διατίθενται αποκλειστικά για τη βελτίωση των δημοτικών καταφυγίων και κτηνιατρείων, την ίδρυση νέων και για την αντιμετώπιση των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος νόμου

Άρθρο 23

Καταφύγια

Παρ. 1: Καταφύγια ιδρύουν και λειτουργούν οι δήμοι ή σύνδεσμοι δήμων, οι **διαδημοτικές συνεργασίες ή αναπτυξιακοί οργανισμοί δήμων** του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53), τα φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν εγγραφεί στο σχετικό Μητρώο του ΕΜΖΣ και φυσικά πρόσωπα. Προϋπόθεση για τη νόμιμη λειτουργία του καταφυγίου είναι η καταχώρισή του στο Μητρώο Καταφυγίων της παρ. 23 του άρθρου 2 και η καθημερινή παρουσία προσωπικού τουλάχιστον για δεκατέσσερις (14) ώρες ημερησίως.

Σημείωση:

Στην παράγραφο 1, να προστεθεί στο τέλος «εφόσον το κόστος που προκύπτει από τη διεύρυνση του ωραρίου και των ημερών λειτουργίας μπορεί να αντιμετωπιστεί».

Παρ. 2: Όλα τα καταφύγια: (α) Τηρούν κατ' ελάχιστο τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις, (β) Είναι υποχρεωμένα να καταχωρούν στην ιστοσελίδα του Δήμου ή σε ιστοσελίδα που ιδρύουν, όλα τα ζώα που είναι ηλεκτρονικά σημειασμένα, (γ) Ορίζουν ώρες επισκέψεων κάθε εβδομάδα.

Σημείωση:

Να προστεθεί η ίδια διευκρίνιση της παρ. 1.

Παρ. 3: Επιτρέπεται η εγκατάσταση και η λειτουργία καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289), εφόσον απέχουν έως πέντε (5) χιλιόμετρα από το άκρο οικισμού και στις οποίες υπάρχει ευχερής οδική πρόσβαση.

Παρ. 5: Τα μη δημοτικά ή μη διαδημοτικά καταφύγια δεν επιτρέπεται να επανατοποθετούν ζώα που φιλοξενούνται σε αυτά στο οικείο περιβάλλον από το οποίο περισυλλέχθηκαν.

Παρ. 6: Τα καταφύγια οφείλουν σε ετήσια βάση, μέχρι τις 15 Φεβρουάριου του επόμενου έτους, να κοινοποιούν στον οικείο δήμο και να αναρτούν στην ιστοσελίδα τους τον απολογισμό της λειτουργίας τους κατά το προηγούμενο έτος, στα οποία περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστον ο αριθμός ζώων που φιλοξενούν στην αρχή του έτους, οι νέες εισαγωγές κατά τη διάρκεια του έτους, οι υιοθεσίες, οι θάνατοι και οι μεταφορές ζώων σε άλλες δομές.

Παρ. 7: Απόφαση ευθανασίας για ζώα συντροφιάς που φιλοξενούνται σε καταφύγιο λαμβάνεται αποκλειστικά από με τη διαδικασία που προβλέπεται για τα αδέσποτα ζώα, όπως αυτή ορίζεται στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 7, εκτός αν συντρέχουν, σύμφωνα με γνωμάτευση κτηνιάτρου, κτηνιατρικοί λόγοι που επιβάλλουν την άμεση ευθανασία.

Άρθρο 24

Ίδρυση και λειτουργία περιφραγμένων πάρκων σκύλων

1. Κάθε Δήμος δύναται να κατασκευάζει και να λειτουργεί περιφραγμένα πάρκα σκύλων για την εξασφάλιση χώρου άσκησής τους.
2. Τα ζώα επιτρέπεται να περιφέρονται χωρίς λουρί εντός των πάρκων σκύλων.
3. Οι ιδιοκτήτες ή κάτοχοι ή φύλακες ή συνοδοί οφείλουν να παραμένουν εντός των περιφραγμένων πάρκων σκύλων κατά τη διάρκεια της παραμονής των σκύλων τους σε αυτά.
4. Τα περιφραγμένα πάρκα σκύλων πρέπει να διαθέτουν ικανή περίφραξη και διπλές πόρτες εισόδου/εξόδου, ώστε να εμποδίζεται η έξοδος των σκύλων χωρίς επίβλεψη κατά την διάρκεια της άσκησής τους.

Άρθρο 25

Σκύλοι Βοήθειας και Ζώα Θεραπείας

Άρθρο 26

Περισυλλογή, ταφή και αποτέφρωση νεκρών ζώων συντροφιάς

Παρ. 1: Οι υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την καθαριότητα των οδών του εθνικού, επαρχιακού και αστικού δικτύου έχουν άμεση υποχρέωση να απομακρύνουν από τις οδούς και τα πεζοδρόμια τα νεκρά ζώα και να μεριμνούν για την αποτέφρωση ή την υγειονομική ταφή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας.

Παρ. 2: Η διάθεση των νεκρών ζώων συντροφιάς, όπως η αποτέφρωση και η υγειονομική ταφή, πραγματοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

Παρ. 3: Αποτεφρωτήρια και κοιμητήρια ζώων συντροφιάς **ιδρύονται και λειτουργούν από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Συνδέσμους αυτών**, καθώς και από ιδιώτες. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν, επίσης, να συμβάλλονται με ιδιωτικά αποτεφρωτήρια και κοιμητήρια ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με τον ν.4412/2016.

Άρθρο 27

Πρόσβαση σε παραλίες

Παρ. 1: Επιτρέπεται η πρόσβαση σκύλων σε μη οργανωμένες παραλίες, πάντα με χρήση λουριού, εντός και εκτός θάλασσας.

Παρ. 2: Στις οργανωμένες παραλίες η πρόσβαση σκύλων πάντοτε με χρήση λουριού, εντός και εκτός θάλασσας, επιτρέπεται μόνο εφόσον υπάρχει σχετική ευδιάκριτη ένδειξη, αναρτημένη από τον νόμιμο υπεύθυνο εκμετάλλευσης της παραλίας.

Άρθρο 28

Μητρώο Παραβατών

Στο Μητρώο παραβατών της παρ. 25 του άρθρου 2 καταγράφονται όσοι έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για παράβαση των διατάξεων για τις οποίες επιβάλλονται ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 21. Οι εγγεγραμμένοι στο εν λόγω Μητρώο δεν γίνονται αποδεκτοί στο Εθνικό Μητρώο Ζώων Συντροφιάς ως ιδιοκτήτες ή ανάδοχοι ζώων συντροφιάς για περίοδο τουλάχιστον δέκα (10)ετών από την τελεσίδικη ποινική καταδίκη, εκτός αν η επιβληθείσα ποινή έχει μεγαλύτερη διάρκεια. Σε περίπτωση αθώωσης μετά την άσκηση ενδίκων μέσων, η εγγραφή διαγράφεται.

Άρθρο 29

Κίνητρα για τη σήμανση, στείρωση και υιοθεσία ζώων συντροφιάς

Οι Δήμοι δύνανται, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, να παρέχουν κίνητρα, όπως μέσω διατακτικών («voucher»), στους δημότες ή/και κατοίκους τους, προκειμένου να ενθαρρύνουν τη σήμανση και καταχώριση στο ΕΜΖΣ των ζώων συντροφιάς και τη στείρωσή τους, καθώς και την υιοθεσία αδέσποτων ζώων.

Οι Δήμοι δύνανται να αποφασίζουν μείωση των δημοτικών τελών ανά έτος κατά ανώτατο ποσοστό έως 10% για τους ιδιοκτήτες – φυσικά πρόσωπα στερημένων, σηματομένων και καταχωρημένων στο ΕΜΖΣ ζώων.

Σημείωση:

Με το άρθρο 29 προβλέπονται κίνητρα για τη σήμανση, στείρωση και υιοθεσία ζώων συντροφιάς- voucher σε δημότες με απόφαση Δημ. Συμβουλίου.

Άρθρο 30

Αρμοδιότητα Συνηγόρου του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει αρμοδιότητα για τη διαμεσολάβηση σχετικά με τα δικαιώματα των ζώων και την τήρηση της σχετικής νομοθεσίας.

Άρθρο 31

Πιστοποίηση Επαγγελματικής Επάρκειας Εκπαιδευτών Σκύλων

Άρθρο 32

Εκπαίδευση Σωμάτων Ασφαλείας

Άρθρο 33

Ειδική Επιτροπή Παρακολούθησης

Παρ. 1: Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συγκροτείται επταμελής Ειδική Επιτροπή Παρακολούθησης. Η Επιτροπή απαρτίζεται από τον Πρόεδρο που είναι πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και έξι (6) ακόμη τακτικά μέλη ως εξής:

(α) έναν (1) εκπρόσωπο του Πανελληνίου Κτηνιατρικού Συλλόγου,

(β) έναν (1) εκπρόσωπο φιλοζωικού σωματείου ή φιλοζωικής οργάνωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων και έχουν πολυετή δράση και αναγνωρισμένη προσφορά,

(γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Συνηγόρου του Πολίτη

(δ) δύο (2) εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) (ε) τον προϊστάμενο του τμήματος Ζώων Συντροφιάς του Υπουργείου Εσωτερικών

Παρ. 3: Η Επιτροπή της παρ. 1 έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Την παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος.

β) Την επιστημονική υποστήριξη των αρμοδίων αρχών για την εφαρμογή και τον έλεγχο της εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των ζώων συντροφιάς, με την εκπόνηση μελετών και τη σύνταξη προτάσεων σε περιοδική βάση ή κατόπιν συγκεκριμένου αιτήματος.

γ) Την εκπόνηση μελετών, αναφορών και εκθέσεων, καθώς και τη σύνταξη προτάσεων προς τις αρμόδιες αρχές.

δ) Την παροχή γνώμης προς τις αρμόδιες αρχές για μεμονωμένα ζητήματα που άπτονται της προστασίας ζώων συντροφιάς.

ε) Την υποβολή προτάσεων προς το Υπουργείο Εσωτερικών και κάθε άλλο αρμόδιο υπουργείο για την αξιολόγηση και βελτίωση των διατάξεων του παρόντος.

Άρθρο 34

Υπεύθυνος για θέματα ζώων συντροφιάς - Διαδικασία τροποποίησης του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων

Κάθε Δήμος οφείλει να ορίζει υπάλληλο ή αντιδήμαρχο ή εντεταλμένο σύμβουλο υπεύθυνο για θέματα ζώων συντροφιάς, επιφορτισμένο να μεριμνά για την εύρυθμη υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων.

Ειδικά για τις διατάξεις του άρθρου αυτού, η έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας γίνεται από την Οικονομική Επιτροπή κατόπιν εισήγησης της εκτελεστικής επιτροπής.

Άρθρο 35

Βασικοί Δείκτες Απόδοσης

Παρ. 1 : Το Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, ως αρμόδια αρχή για την εποπτεία της εφαρμογής του προγράμματος περισυλλογής και διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς από τους δήμους, δύναται να προσδιορίζει Βασικούς Δείκτες Απόδοσης για την παρακολούθηση της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων κάθε δήμου, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Ειδικής Επιτροπής Παρακολούθησης του άρθρου 33.

Παρ. 2 : Οι Βασικοί Δείκτες Απόδοσης, οι οποίοι ορίζονται το αργότερο δύο (2) μήνες πριν την έναρξη κάθε έτους, περιλαμβάνουν τόσο απόλυτους στόχους καθώς και συγκριτικά στοιχεία σε σχέση με το προηγούμενο έτος. **Κάθε χρόνο, οι Δήμοι**

οφείλουν να δημοσιοποιούν ετήσια έκθεση με τα αποτελέσματά τους όσον αφορά τους Βασικούς Δείκτες Απόδοσης.

Σημειώσεις:

- Με το άρθρο 35 προβλέπεται ότι «η Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τη σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Επιτροπής Παρακολούθησης (όπου η ΚΕΔΕ θα μειοψηφεί), θα προσδιορίζει τους Βασικούς Δείκτες Απόδοσης για κάθε Δήμο. Οι Βασικοί Δείκτες Απόδοσης, θα ορίζονται το αργότερο δύο μήνες πριν την έναρξη κάθε έτους, περιλαμβάνοντας τόσο απόλυτους στόχους, όσο και συγκριτικά στοιχεία σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Κάθε χρόνο, οι δήμοι οφείλουν να δημοσιοποιούν ετήσια έκθεση με τα αποτελέσματά τους όσον αφορά τους Βασικούς Δείκτες Απόδοσης».
- **Σύμφωνα το άρθρο 40 παρ.4, ορίζεται η πρώτη εφαρμογή του άρθρου αυτού για το έτος 2023.**

Άρθρο 36

Αναφορά περιστατικών κακοποίησης ζώων

Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης δύναται να αναπτυχθεί ψηφιακή εφαρμογή και ιστοσελίδα, καθώς και να ορισθεί σχετικός πενταψήφιος τηλεφωνικός αριθμός στο αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας, για την αναφορά περιστατικών κακοποίησης ζώων, καθώς και κάθε παράβασης του παρόντος.

Άρθρο 37

Επιχορήγηση φιλοζωικών σωματείων και φιλοζωικών οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Στην παρ. 1Α του άρθρου 202 του ν.3463/2006 (Α'114) προστίθεται περ. vii, ως εξής:

«vii. Σε φιλοζωικά σωματεία ή φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εδρεύουν στον οικείο δήμο και είναι εγγεγραμμένα στο Υπομητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς που τηρείται στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Πρόσθετη προϋπόθεση για την επιχορήγηση αυτή αποτελεί η κατάρτιση σχετικού προγράμματος δράσης του σωματείου ή της οργάνωσης, για τον αντίστοιχο δήμο και η έγκρισή του από την πενταμελή Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων του οικείου δήμου. Με τις ίδιες προϋποθέσεις τα ανωτέρω σωματεία και

οργανώσεις μπορούν να λαμβάνουν επιχορήγηση και από την οικεία περιφέρεια, εφόσον δραστηριοποιούνται εντός των ορίων της».

Σημείωση:

Τροποποιείται το άρθρο 202 του Δ.Κ.Κ. και προστίθεται η δυνατότητα επιχορήγησης Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων από τους Δήμους.

Άρθρο 38
Αξιολόγηση εφαρμογής

Κατά το πέμπτο (5ο) έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος, λαμβάνει χώρα συνολική αξιολόγηση του παρόντος με σκοπό τη βελτίωση επιμέρους διατάξεων ή τη συνολική αναθεώρηση του πλαισίου για την ευζωία των ζώων συντροφιάς. Η διαδικασία της αξιολόγησης εκκινεί με πρόταση της Επιτροπής Παρακολούθησης του άρθρου 33 και ακολουθεί εκτεταμένη διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 39

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Παρ. 1 : Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, ρυθμίζονται οι όροι δημιουργίας και λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς και των επιμέρους Μητρώων αυτού.

Παρ. 2 : Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου κάθε δήμου μπορούν να εξειδικεύονται οι κατηγορίες ευαίσθητων και ευπαθών ομάδων της παρ. 13 του άρθρου 4.

Παρ. 3 : Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 33, δύνανται να μετατεθούν οι ημερομηνίες εκκίνησης της υποχρέωσης στείρωσης και της έναρξης επιβολής του οικείου προστίμου που προβλέπονται στο άρθρο 5.

Παρ. 4 : Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι χώροι στους οποίους επιτρέπονται η εκγύμναση σκύλων και οι αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις διεξαγωγής τους.

Παρ. 5 : Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προσδιορίζονται τα ανατομικά και φυσιολογικά χαρακτηριστικά ή τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς ζώου που δύνανται να αποδειχθούν βλαβερά για την υγεία και την ευζωία του θηλυκού αναπαραγωγικού ζώου συντροφιάς και των απογόνων του και καθιστούν μη επιτρεπτή την αναπαραγωγή τους.

Παρ. 6 : Με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Δήμου, ύστερα από γνώμη της πενταμελούς Επιτροπής της παρ. 7 του άρθρου 7 ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες προσδιορισμού της πυκνότητας του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων στην περιοχή που αυτά επαναφέρονται και οριοθετούνται οι περιοχές στις οποίες δεν επιτρέπεται η επαναφορά τους.

Παρ. 7 : Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι προδιαγραφές και ο εξοπλισμός των εγκαταστάσεων των κτηνιατρείων.

Παρ. 8 : Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζονται οι πόροι, η διαδικασία, τα κριτήρια και ο τρόπος χρηματοδότησης των δήμων, των

διαδημοτικών συνεργασιών και των συνδέσμων δήμων για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Παρ. 9 : Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται ετησίως, καθορίζεται το ύψος της χρηματοδότησης που λαμβάνει κάθε δήμος για την υλοποίηση δράσεων του παρόντος, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις επιδόσεις κάθε δήμου ως προς την υλοποίηση των στόχων του επιχειρησιακού του προγράμματος.

Σε περίπτωση σοβαρής μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του παρόντος είναι δυνατόν να επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, κατόπιν εισήγησης της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 33, παρακράτηση μέρους του ποσού των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) που δικαιούται ο δήμος, η οποία μπορεί να ανέλθει σε ποσό που αντιστοιχεί έως δύο (2) μήνες σε ετήσια βάση.

Σημειώσεις:

- Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 9, του αρθ 39, να υπάρξει συγκεκριμένη αναφορά για το τρόπο που υπολογίζεται το ύψος της χρηματοδότησης των δήμων και των συνδέσμων για την υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στο ν/σ.

- Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 είχε εξαλειφθεί στην προηγούμενη διατύπωση του νομοσχεδίου. Ωστόσο επανήλθε στο παρόν νομοσχέδιο και προβλέπεται ξανά η δυνατότητα επιβολή ως ποινής η παρακράτηση μέρους του ποσού των ΚΑΠ που δικαιούται ο Δήμος έως δύο (2) μήνες σε ετήσια βάση.

- Με τη διάταξη του Ν/Σ ορίζεται ότι «Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται ετησίως, καθορίζεται το ύψος της χρηματοδότησης που λαμβάνει κάθε δήμος για την υλοποίηση δράσεων του παρόντος, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις επιδόσεις κάθε δήμου ως προς την υλοποίηση των στόχων του επιχειρησιακού του προγράμματος. Σε περίπτωση σοβαρής μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του παρόντος είναι δυνατόν να επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, κατόπιν εισήγησης της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 33, παρακράτηση μέρους του ποσού των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) που δικαιούται ο δήμος, η οποία μπορεί να ανέλθει σε ποσό που αντιστοιχεί έως δύο (2) μήνες σε ετήσια βάση.».

Η διάταξη του εδ. β' της παρ. 9 του άρθρ. 39 παρίσταται εξαιρετικά προβληματική για τους κάτωθι λόγους. Αφενός, η περίπτωση της «σοβαρής μη συμμόρφωσης» διατυπώνεται αορίστως και γενικώς, με αποτέλεσμα εάν δεν τροποποιηθεί να προκαλεί ζητήματα ανασφάλειας δικαίου. Αφετέρου, και κυριότερον, ότι η δυνατότητα του ΥΠ.ΕΣ. για παρακράτηση μέρους του ποσού των Κ.Α.Π. που αντιστοιχούν στον Δήμο,

ως επιπλέον κύρωση πέραν των ήδη προβλεπόμενων στο Ν./Σ, παρίσταται προδήλως δυσανάλογη με το σκοπό της διατάξεως, δεδομένου ότι οι ΚΑΠ έχουν θεσμοθετηθεί ως τακτικά έσοδα των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ με σκοπό την εκπλήρωση των συνταγματικών προβλέψεων του άρθρου 102 παρ. 5 του Συντάγματος σύμφωνα με τις οποίες το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι ως άνω προβλέψεις- κυρώσεις του Ν/Σ, πέραν του ότι εξαρτώνται από αόριστες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του ΟΤΑ, αντιβαίνουν στην συνταγματικώς θεσμοθετημένη οικονομική αυτοτέλεια του ΟΤΑ και την αναγκαιότητα για την επαρκή εξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων των ΟΤΑ ώστε να εκπληρώσουν τις αρμοδιότητες τους. Η πρόβλεψη αυτή παρίσταται και απρόσφορη καθότι το Ν/Σ θεσπίζει ήδη ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για τους παραβάτες (άρθρ. 21-22). Η διάταξη λοιπόν αυτή εκτός από ζητήματα αοριστίας ενέχει και ζητήματα αντισυνταγματικότητας.

Πρέπει κατά τη γνώμη μας, ενόψει των ανωτέρω, το εδ. β' της παρ. 9 άρθρ. 39 του Ν/Σ να διαγραφεί.

Παρ. 11 : Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται ο τρόπος, τα κριτήρια, η διαδικασία και το ύψος της χρηματοδότησης των προγραμμάτων του άρθρου 19.

Παρ. 12 : Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στον τρόπο και διαδικασία είσπραξης, διάθεσης και αναπροσαρμογής των προστίμων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 22 και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Παρ. 13 : Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας και λειτουργίας των καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, οι κανόνες λειτουργίας τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Παρ. 14 : **Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου** καθορίζονται οι κανόνες και το ωράριο λειτουργίας των περιφραγμένων πάρκων σκύλων εντός της εδαφικής περιφέρειας κάθε δήμου, ο διαχωρισμός μικρόσωμων και μεγαλόσωμων σκύλων για την είσοδο στα πάρκα, ο μέγιστος αριθμός σκύλων ανά συνοδό και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την ομαλή λειτουργία των περιφραγμένων πάρκων σκύλων.

Παρ. 15 : Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της Ειδικής

Επιτροπής Παρακολούθησης του άρθρου 33, καθορίζονται λεπτομέρειες της λειτουργίας της, όπως η θητεία της, και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 40

Μεταβατικές Διατάξεις

Παρ. 1 : Εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παραδίδει σε αυτό την υπάρχουσα «διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση» που περιλαμβάνει τους κωδικούς σήμανσης, τα στοιχεία των ιδιοκτητών και των ζώων συντροφιάς που έχει καταγράψει από την ημερομηνία ανάθεσης σε αυτό της τήρησης της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων μέχρι την ημερομηνία παράδοσής της στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η μεταφορά αυτή δεν αναστέλλει τις υποχρεώσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και την πρόσβασή του στο ΕΜΖΣ σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Μέχρι τη μεταφορά της βάσης, αυτή συνεχίζει και λειτουργεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Παρ. 3 : Εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, οι δήμοι οφείλουν να προβούν στην αναγκαία για την οργάνωση και εφαρμογή του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας τους, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α'143).

Σημείωση:

Με την διάταξη της παρ.3 του άρθρου 40, δίνεται προθεσμία έξι (6) μηνών από την δημοσίευση του νόμου, προκειμένου οι δήμοι να προβούν στην αναγκαία για την οργάνωση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας τους.

Παρ. 4 : Ως πρώτο έτος εφαρμογής των Βασικών Δεικτών Απόδοσης του άρθρου 35 ορίζεται το έτος 2023, η δε δημοσιοποίησή τους από τη Διεύθυνση Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να γίνει το αργότερο δύο (2) μήνες πριν από την έναρξη του έτους αυτού.

Άρθρο 41

Τελικές και καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 42

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Σημείωση:

Ο νόμος ισχύει άμεσα από τη δημοσίευση του και δεν υπάρχει η αναγκαία μεταβατική περίοδος, τουλάχιστον (6) μηνών που προβλέπονταν στην προηγούμενη μορφή του νομοσχεδίου.

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το Νομοσχέδιο επιχειρείται η αντικατάσταση και η βελτιστοποίηση του προϊσχύοντος νομοθετικού πλαισίου, Ν.4039/2012 «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό.», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4235/2014 και το άρθρο 54 του Ν.4483/2017.

Το νομοσχέδιο έχει ήδη συγκεντρώσει χιλιάδες σχόλια και παρατηρήσεις από την ώρα που βγήκε σε διαβούλευση και μάλιστα άλλαξε σχεδόν ολόκληρο τρεις φορές.

Βέβαιο είναι ότι το νομοσχέδιο περιέχει σαφείς ευθύνες για την αυτοδιοίκηση αλλά τελείως ασαφές τρόπο χρηματοδότησης αλλά και θωράκισής της σε περίπτωση που πράττει όσα οφείλει.

Το κείμενο που βρίσκεται σήμερα στη διαβούλευση δεν έλαβε υπόψη τις θέσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α Βαθμού. Περιέχει διατάξεις που επιβαρύνουν οικονομικά αλλά και νομικά τους Δήμους και τις Διοικήσεις τους, ενώ δεν διασφαλίζει τη χρηματοδότησή τους για να προχωρήσουν στη δημιουργία και λειτουργία στη συνέχεια των απαραίτητων υποδομών που απαιτούνται.

Η ΚΕΔΕ με την ομάδα εργασίας που συνέστησε για την μελέτη και τις προτάσεις της εκφράζει σήμερα την άποψη ότι πρόκειται για νομοσχέδιο που έχει επαχθή άρθρα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, γεγονός που θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί αν η ΚΕΔΕ είχε εξ' αρχής κληθεί να συμμετάσχει ενεργά στη σύνταξή του.

Κύριοι άξονες του νομοσχεδίου είναι:

- Η λειτουργία Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς που θα περιλαμβάνει τα στοιχεία υγείας, ταυτότητας, αναπαραγωγής του ζώου και του ιδιοκτήτη/εκτροφέα/αναδόχου.
- Η αναπαραγωγή των ζώων με κανόνες και περιορισμούς (χορήγηση άδειας για εκτροφείς, ανώτατος αριθμός γεννών ανά ζώο κ.α.).
- Η υποχρέωση των Δήμων να διαθέτουν ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων ζώων.

- Η υποχρέωση κάθε Δήμου να διαθέτει είτε ο ίδιος, είτε στο πλαίσιο συνεργασίας με άλλους Δήμους, είτε ως μέλος Συλλόγων Δήμων, τουλάχιστον ένα (1) καταφύγιο.
 - Η θέσπιση κανόνων για την υιοθεσία ζώων (συμφωνίες συνεργασίας Δήμων με Φιλοζωικά Σωματεία & οργανώσεις, απαγόρευση καταβολής αντιτίμου «αγοράς» για την υιοθεσία κ.α.).
 - Η διεύρυνση της έννοιας της κακοποίησης ζώων και αυστηροποίηση των ποινικών ευθυνών και των διοικητικών κυρώσεων. Πρόσφατη είναι και η αυστηροποίηση του πλαισίου των ποινών για φόνο και βασανισμό ζώων καθώς το αδίκημα αναβαθμίστηκε πλέον σε κακούργημα.
 - Η θέσπιση και λειτουργία Μητρώου Παραβατών στην Εισαγγελία Αθηνών.
 - Το Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα «Άργος» που αναφέρεται στις Υποχρεώσεις και τους πόρους των Δήμων για την υλοποίηση δράσεων του Νόμου.
 - Η δημιουργία Εθνικής Γραμμής καταγγελιών με 5ψήφιο αριθμό και ψηφιακή εφαρμογή για την αναφορά περιστατικών κακοποίησης ζώου και παραβάσεων του νέου νομικού πλαισίου.
 - Η στείρωση όλων των σκύλων και γατών με ορίζοντα διетίας για την έναρξη εφαρμογής του μέτρου.
-
- Οι προβλεπόμενες υποχρεώσεις για τους δήμους εκτιμάται ότι θα προκαλέσουν περαιτέρω γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και διοικητικό κόστος.
 - Η όλη διαχείριση του θέματος δεν είναι οικονομικά μετρήσιμη, ώστε να υπάρχει, έστω και κατά προσέγγιση, δυνατότητα γνώσης του κόστους και άρα των αναγκαίων μεταφερόμενων πόρων στους Δήμους, που καλούνται να διαχειριστούν το ζήτημα των αδέσποτων ζώων. Προκαλείται υπέρμετρη ετήσια οικονομική επιβάρυνση των Δήμων με επιπρόσθετες δαπάνες.
 - Δεν γίνεται οποιαδήποτε δεσμευτική αναφορά σε αριθμητικά μεγέθη ή ποσοστά κάλυψης των δαπανών των ΟΤΑ (δήμων και των συνδέσμων δήμων) για την περίθαλψη, φροντίδα και διαχείριση των ζώων συντροφιάς. Αν ληφθεί υπόψη ότι η κρατική επιχορήγηση για την κάλυψη των δαπανών που αφορούν στα αδέσποτα ζώα από τους ΟΤΑ της χώρας, από την αρχική δέσμευση του 2003 για ετήσια επιχορήγηση του 70% των επιλέξιμων λειτουργικών δαπανών κατέληξε τα τελευταία

χρόνια σε περίπου 600.000 ευρώ ετησίως για όλους τους ΟΤΑ (332 Δήμοι, εκτός των Συνδέσμων), καθώς και ότι το νομοσχέδιο περιέχει διατάξεις που τυχόν εφαρμογή τους θα προκαλέσει ιδιαίτερα αυξημένο λειτουργικό κόστος (ανθρώπινους πόρους και λειτουργικές δαπάνες) είναι φανερό ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα επιβαρυνθεί υπέρμετρα, παρά τις δύσκολες συνθήκες που βιώνει.

- Θεσμοθετείται ένα πολύ αυστηρότερο πλαίσιο υποχρεώσεων και ευθυνών για τους Δήμους, οι οποίοι θα κληθούν να το εφαρμόσουν αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα και τις αντίστοιχες διοικητικές, αστικές και ποινικές ευθύνες.
- Η καταγραφή του Δήμου ως προσωρινού ιδιοκτήτη για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς που σημαίνονται από αυτόν, δημιουργεί ένα ασφυκτικό νομικό πλαίσιο όσον αφορά τις ευθύνες των αιρετών και των υπαλλήλων του εκάστοτε Δήμου. Θα πρέπει να προβλέπεται στον νόμο, ότι εφόσον το αδέσποτο ζώο σσημανθεί, στερηωθεί και εμβολιαστεί, να μην προκύπτουν πλέον ποινικές και αστικές ευθύνες των Δήμων και των οργάνων τους.
- Δίνονται αποφασιστικές αρμοδιότητες σε φιλοζωικά σωματεία και οργανώσεις.
- Το σχετικό Σ/Ν θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν του, στα θέματα υγείας των ζώων, κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας, ιχνηλασιμότητας και ευζωίας των ζώων συντροφιάς, την ισχύουσα Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία, σχετικά με την αντιμετώπιση και την πρόληψη ζωοανθρωπονόσων, όπως η λύσσα, η λεϊσμανίαση, η εχينوκοκκίαση, η λεπτοσπείρωση κ.α. καθώς και τα νεοαναδυόμενα νοσήματα (βλ. Κανονισμό Ε.Ε. 2016/429 για την υγεία των ζώων, που τίθεται σε εφαρμογή σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε., από την 21^η Απριλίου 2021).

Προτάσεις:

- Να εκτιμηθεί το κόστος ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων, κτηνιατρείων, αποτεφρωτηρίων, και το απαιτούμενο ανθρωπινό δυναμικό ανά Δήμο για την υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων.
- Να εκδοθούν με βάση τα ως άνω στοιχεία οι απαιτούμενες ΥΑ και ιδίως η ΥΑ που αφορά την χρηματοδότηση των Δήμων για την άσκηση της αρμοδιότητας διαχείρισης των αδέσποτων. Να εκδοθούν πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου.
- Να συμμετέχουν και άλλοι φορείς στην διαχείριση του προβλήματος το οποίο είναι υπερτοπικό και εθνικό (Κεντρική Διοίκηση, Περιφέρειες).

- Η επιχορήγηση των φιλοζωικών σωματείων (που θα είναι καταχωρημένα) να γίνεται απευθείας από το Κράτος, χωρίς την εμπλοκή των ΟΤΑ, που προβλέπει το νέο άρθρο 37.
- Η υποχρεωτική λειτουργία καταφυγίων δεν θα μειώσει τον πληθυσμό των αδέσποτων στους δρόμους, δεδομένου ότι τα καταφύγια απλά θα γεμίσουν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.
- Να εξετασθεί το ενδεχόμενο επιβολής ειδικού φόρου στα κτηνοτροφικά είδη για ζώα συντροφιάς και να αποδίδεται ετήσια στους Δήμους.
- Να προβλεφθούν ρητά οι αρμοδιότητες των Περιφερειών σε θέματα σχετικά με την προστασία της δημόσιας υγείας, με τους ελέγχους και την εύρεση πόρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση.
- Να αναθεωρηθεί η διάταξη της παρ. 1ζ του άρθρου 5 με την οποία δίνεται η δυνατότητα στον ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς για τη νόμιμη εγκατάλειψη του ζώου στον Δήμο με μόνη προϋπόθεση την καταβολή τριακοσίων ευρώ (300) για σκύλο και εκατό (100) ευρώ για γάτα. Ο αποχωρισμός ενός ζώου συντροφιάς, πρέπει να γίνεται υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις και σε κάθε περίπτωση να υποχρεούται ο ιδιοκτήτης του να καταβάλει στο Δήμο το πλήρες ποσό της φιλοξενίας του ζώου μέχρι την υιοθέτηση του.
- Να απαλειφθεί η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 21, με την οποία ορίζεται ότι στις περιπτώσεις εγκλημάτων του παρόντος νόμου, μπορεί να παρίσταται προς υποστήριξη της κατηγορίας αυτοτελώς και κάθε φιλοζωικό σωματείο ή φιλοζωική οργάνωση ανεξάρτητα αν έχει υποστεί περιουσιακή ζημία, προς υποστήριξη της κατηγορίας και μόνο.
- Να απαλειφθεί η διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 39, με την οποία προβλέπεται ως ποινή η παρακράτηση έως 2 μηνών ΚΑΠ σε περίπτωση σοβαρής μη συμμόρφωσης του Δήμου με τον νόμο.
- Να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος τουλάχιστον 6 μηνών για την εφαρμογή του νόμου, όπως αυτή προϋπήρχε στο προηγούμενο σχέδιο νόμου.
- Να οριοθετηθούν με διακριτό τρόπο οι σχέσεις και συνεργασίες Δήμων με φιλοζωικά Σωματεία και Οργανώσεις.

- Να προβλεφθεί η άμεση πρόσληψη προσωπικού που θα είναι εξειδικευμένο σε θέματα αδέσποτων ζώων (κτηνίατροι, συνεργεία περισυλλογής και άλλα).
- Να αποσαφηνισθεί το νομικό πλαίσιο υποχρεώσεων των Δήμων και ευθυνών των αιρετών με ρητή πρόβλεψη απαλλαγής των από αστικές και ποινικές ευθύνες σε περίπτωση που έχουν εκπληρώσει πλήρως τις προβλεπόμενες από τον νόμο υποχρεώσεις τους.

Για την επεξεργασία του παρόντος νομοσχεδίου κατατέθηκαν προτάσεις οι οποίες και λήφθηκαν υπόψη από τα μέλη της ομάδας εργασίας που συγκροτήθηκε για την επεξεργασία του.

Συμμετέχοντες στην ομάδα εργασίας ήταν οι κ.κ.:

- Πετρίδης Γιώργος, π. Δήμαρχος Κομοτηνής – Σύμβουλος ΠΕΔ ΑΜΘ,
- Αβραμίδου Σεραφίνα– Εκπρόσωπος Δήμου Αθηναίων,
- Γουρδομιχάλης Γρηγόρης– Πρόεδρος ΠΕΣΥΔΑΠ,
- Ζαβέρκος Αντώνης– Πρόεδρος ΣΥΠΠΑΖΑΘ,
- Μαρούπα Ειρήνη– Νομική Σύμβουλο ΠΕΣΥΔΑΠ,
- Ντάκουρη Βασίλη– Εκπρόσωπο Δήμου Φυλής,
- Γαζή Γιώτα– Στέλεχος ΚΕΔΕ,
- Ζυγούρης Παναγιώτης– Νομικός Σύμβουλος ΚΕΔΕ,
- Κοκορη Αργυρώ– Στέλεχος ΚΕΔΕ.